

Väljaandja:	Haridus- ja teadusminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	29.10.2007
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	07.11.2008
Avaldamismärge:	RTL 2007, 80, 1379

Õpikute, töövihikute, tööraamatute ja muu õppekirjanduse riiklikule õppekavale vastavuse kinnitamise tingimused ja kord ning nõuded õpikutele, töövihikutele, tööraamatutele ja muule õppekirjandusele

Vastu võetud 16.10.2007 nr 65

Määrus kehtestatakse «Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse» § 23 lõike 3 alusel.

§ 1. Üldsätted

- (1) Määrus sätestab õpikute, töövihikute ja tööraamatute (edaspidi *õppekirjandus*) ja muu õppekirjanduse põhikooli ja gümnaasiumi riiklikule õppekavale, põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale (abiõppe õppekavale) või toimetuleku riiklikule õppekavale (edaspidi koos *riiklik õppekava*) vastavuse kinnitamise tingimused ja korra ning nõuded õpikutele, töövihikutele ja tööraamatutele ning muule õppekirjandusele.
- (2) Määrust kohaldatakse ka õppekirjanduse esimese kordustrukü väljaandmisel.
- (3) Määrust kohaldatakse ka välisriikides kirjastatud võõrkeeleõpikute ja -töövihikute (edaspidi *võõrkeeleõppekirjandus*) puhul.
- (4) 1. klassi eesti/vene keele I poolaasta õpikut nimetatakse aabitsaks.
- (5) Tööraamat täidab õpiku ja töövihiku funktsiooni. Tööraamatut võib kirjastada 1.–2. klassile, põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava korral 1.–5. klassile, toimetuleku riikliku õppekava korral 1.–9. klassile.
- (6) Käesoleva määruse mõistes käsitletakse muu õppekirjanduse tähenduses töölehtede komplekti, mida kasutatakse põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava ja toimetuleku riikliku õppekava korral (edaspidi *töölehtede komplekt*), ja kooliatlast.
- (7) Makett käesoleva määruse mõistes on õpiku, töövihiku, tööraamatu, töölehtede komplekti või kooliatlase toimetatud, illustreeritud, kujundatud ja küljendatud käsikiri.

§ 2. Õpikule esitatavad nõuded

- (1) Õpiku koostamisel on arvestatud riiklikus õppekavas sätestatud:
  - 1) õppe- ja kasvatusesmäärke;
  - 2) ainekava eesmäärke, õppesisu, õppetegevusi ja õpitulemusi;
  - 3) õppe- ja kasvatusetegevuse põhimõtteid, sh mitmekultuurilisuse põhimõtet;
  - 4) kooliastmel taotletavaid üldpädevusi ja õppeainega seotud läbivate teemade pädevusi;
  - 5) õppeaine kooliastme kohustuslike nädalatundide või kursuste arvu.
- (2) Õpik sisaldab õppeaine spetsiifikast ja õpilase vanusest lähtudes:
  - 1) loogiliselt ülesehitatud ning otstarbekalt liigendatud õppeteksti, milles esitatud faktid, mõisted ja seletused on õiged ning arusaadavad ja kasutatud illustratsioonid on funktsionaalsed;
  - 2) allikmaterjale, sh tabelleid, jooniseid, fotosid, mille allkirjad, tähistused ja selgitused on arusaadavad ning tekstiga kooskõlas;
  - 3) ainedidaktiliselt otstarbekaid ning lahendatavaid õppeülesandeid, sh uurimuslikke ja loovülesandeid, rühmatöö- ja projektülesandeid;
  - 4) õppeülesandeid õppesisu ja õppeprotsessi diferentseerimiseks.
- (3) Õpik on kirjutatud eakohases, ladusas ja korrektses keeles.

(4) Õpiku tekstid ja illustratsioonid väldivad stereotüüpe, mis õhutavad soolisi, rahvuslikke, kultuurilisi, usulisi või rassilisi eelarvamusi.

§ 3. Töövihikule esitatavad nõuded

- (1) Töövihik moodustab ühe klassi vastava õppeaine õpiku või õpikutega tervikliku õppekomplekti.
- (2) Töövihiku koostamisel arvestatakse paragrahvis 2 sätestatud nõudeid, v.a lõike 2 punkt 1.
- (3) Ülesanded võimaldavad õpilasel teadmisi kinnistada, kontrollida ja loovalt rakendada ning oma oskusi arendada.
- (4) Ülesannete tööjuhendid on selged ja täpsed.

§ 4. Tööraamatule esitatavad nõuded

Tööraamat peab vastama paragrahvides 2 ja 3 esitatud nõuetele.

§ 5. Töölehtede komplektidele esitatavad nõuded

- (1) Töölehtede komplektid võivad täita õpiku, tööraamatu või töövihiku funktsiooni põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava ja toimetuleku riikliku õppekava rakendamise puhul.
- (2) Töölehtede komplekti koostamisel tuleb arvestada riiklikus õppekavas sätestatud:
  - 1) õppe- ja kasvatuseesmäärke;
  - 2) ainekava eesmäärke, õppesisu, õppetegevusi ja õpitulemusi;
  - 3) õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtteid, sh mitmekultuurilisuse põhimõtet;
  - 4) kooliastmel taotletavaid üldpädevusi;
  - 5) õppeaine kohustuslike nädalatundide arvu.
- (3) Töölehtede komplekt sisaldab vastava riikliku õppekava nõuetest, õppeaine spetsiifikast ning õpilaste ealistest ja arengulistest iseärasustest lähtudes:
  - 1) otstarbekalt liigendatud õppeteksti, milles esitatu on õige ja arusaadav;
  - 2) illustratsioone, mis on funktsionaalsed ja üheselt mõistetavad;
  - 3) ainedidaktiliselt otstarbekaid õppeülesandeid;
  - 4) õppeülesandeid õppesisu ja õppeprotsessi diferentseerimiseks.
- (4) Töölehtede komplekti juurde kuulub juhendmaterjal õpetajale.

§ 6. Kooliatlasele esitatavad nõuded

Kooliatlas sisaldab teemakaarte ja registrit. Selle koostamisel on arvestatud põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava geograafia või ajaloo ainekava eesmäärke, õppesisu, õppetegevusi ja õpitulemusi.

§ 7. Õppekirjandusele ja võõrkeeleõppekirjandusele esitatavad tehnilised nõuded

Õppekirjandus või töölehtede komplekt, millele väljaandja (edaspidi *kirjastus*) taotleb haridus- ja teadusministri kinnitust selle vastavuse kohta riiklikule õppekavale, peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) 1.–3. klassi õpiku, sealhulgas ühe klassi mitmeosalise õpiku kogukaal võib olla kuni 400 g ja kogumaht kuni 10 trükipoognat; 4.–6. klassi õpiku kogukaal kuni 450 g ja kogumaht kuni 14 trükipoognat ning 7.–9. klassi õpiku kogukaal kuni 500 g ja kogumaht kuni 18 trükipoognat. 1.–6. klassi eesti keele ning vene keele (vene õppekeelega koolides) õpiku, sh ühe klassi mitmeosalise õpiku kogukaal võib olla kuni 450 g ja kogumaht kuni 15 trükipoognat;
- 2) aabitsas kasutatakse poolpaksu harilikku püstkirja, 1.–3. klassi õppekirjanduses harilikke kirju groteskkirjade rühmast ning alates 4. klassist vähekontrastsete kirjade rühma normaalseid harilikke püstkirju või antiikvarühma kirju;
- 3) kirja suurus aabitsas on vähemalt 16 punkti, 1.–3. klassi õppekirjanduse põhitekstis vähemalt 14 punkti; 4.–12. klassi õppekirjanduse põhitekstis vähemalt 12 punkti;
- 4) põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale vastava õppekirjanduse korral on kirja suurus aabitsas ja 1. klassi õppekirjanduse põhitekstis vähemalt 20 punkti, 2.–5. klassi õppekirjanduse põhitekstis vähemalt 16 punkti ja 6.–9. klassi õppekirjanduse põhitekstis vähemalt 14 punkti;
- 5) reavahe aabitsas on vähemalt 4 punkti, 1.–3. klassi õppekirjanduses vähemalt 3 punkti, 4.–12. klassi õppekirjanduses vähemalt 2 punkti;
- 6) graafikud, skeemid, tabelid ja diagrammid eristuvad üldisest taustast, värviline taust ei sega graafikust, skeemist, tabelist või diagrammist arusaamist; teksti taust ei sega lugemist;
- 7) aabitsas ei kasutata veergu ladumist; 1.–3. klassi õpikutes võib laduda kahte veergu värsid, sõnastikuosa, sõnade ja sõnaühendite loendid ning kronoloogilise materjali, 4.–12. klassi õpikutes põhiteksti;
- 8) õppekirjandus trükitakse katmata või kaetud mati pinnaga paberile, mille kaal on 70–80 g/m², I kooliastme õppekirjanduse puhul 80–100 g/m²;
- 9) õpikuid ei köideta spiraalköites.

§ 8. Õppekirjanduse, võõrkeeleõppekirjanduse ja muu õppekirjanduse riiklikule õppekavale vastavuse kinnitamise menetlus

Menetlus toimub järgmiste etappidena:

- 1) menetletava õppekirjanduse nimekirja ja retsensentide kandidaatide esitamine;
- 2) õppekirjanduse, võõrkeeleõppekirjanduse, töölehtede komplektide ja kooliatlaste retsensentide kinnitamine;
- 3) õppekirjanduse, töölehtede komplektide ja kooliatlaste makettide ning võõrkeeleõppekirjanduse retsenseerimine;
- 4) õppekirjanduse, võõrkeeleõppekirjanduse, töölehtede komplektide ja kooliatlaste riiklikule õppekavale vastavuse hindamine ning kinnitamine.

§ 9. Retsensentidele esitatavad nõuded

(1) Retsensentideks võivad olla vastava eriala/ainedidaktika õppejõud, teadustöötajad ja spetsialistid ning õpetajad, kellel on pedagoog-metoodiku või vanempedagoogi ametijärk ja kes on koolis töötanud vähemalt viis aastat.

(2) Retsensentide valikul peab kirjastus arvestama, et:

- 1) üks retsensent peab olema koolis töötav õpetaja, kes on selles kooliastmes õpetanud vähemalt kolm aastat;
- 2) teine retsensent peab olema vastava eriala/ainedidaktika õppejõud, teadustöötaja või spetsialist;
- 3) kolmas retsensent vastab käesoleva paragrahvi lõike 1 ja lõike 2 punkti 1 või 2 nõuetele;
- 4) esimese kordustrukü puhul peavad mõlemad retsensendid olema õpetajad, kes on vastavas kooliastmes töötanud vähemalt kolm aastat.

§ 10. Retsensentide kinnitamine ja retsenseerimine

(1) Kirjastused esitavad REKK-le igal aastal 1. juuniks ja 1. detsembriks kirjalikult õppeainete kaupa:

- 1) õppekirjanduse, töölehtede komplektide ja/või kooliatlaste nimetused, millele taotletakse järgmisel poolaastal kinnitust riiklikule õppekavale vastavuse kohta;
- 2) makettide ja võõrkeeleõppekirjanduse esitamise orienteeruva aja;
- 3) retsensentide nimed, nende kirjalikud nõusolekud vastava õppekirjanduse retsenseerimiseks ning CV-d, milles õpetaja puhul märgitakse ka ametijärk ja kooliaste, kus ta on töötanud vähemalt viis aastat.

(2) REKK teavitab kirjastust kirjalikult oma nõusolekust kirjastuse määratud retsensentidega ja teeb vajadusel ettepanekuid retsensentide asendamiseks.

(3) Kirjastus tellib õppekirjanduse või töölehtede komplekti maketile ja võõrkeeleõppekirjandusele kolm retsensiooni, kooliatlaste maketile kaks retsensiooni.

(4) Riiklikule õppekavale ja käesoleva määrusega õppekirjandusele esitatavatele nõuetele vastavaks tunnistatud õppekirjanduse tõlkimise korral tellib kirjastus maketile ühe retsensiooni tõlke adekvaatsuse, sealhulgas terminite ja kohanimede kasutuse õigsuse hindamiseks.

(5) Õppekirjanduse esimese kordustrukü puhul tellib kirjastus kaks retsensiooni. Retsensendid kirjutavad retsensiooni õppekirjandusega ühe õppeaasta vältel töötamise kogemusele tuginedes, annavad sellele hinnangu õppeprotsessis kasutamise ja riikliku õppekava nõuete täitmise seisukohalt ning teevad vajadusel parandus- ja täiendusettepanekuid.

(6) Retsensiooni koostamise aluseks on õpiku, töövihiku, võõrkeeleõppekirjanduse, tööraamatu, töölehtede komplekti või kooliatlaste hindamiskriteeriumid, mis sätestatakse käesoleva määruse lisades 1–6.

§ 11. Õppekirjanduse, võõrkeeleõppekirjanduse ja töölehtede komplekti riiklikule õppekavale vastavuse hindamine ja kinnitamine

(1) Kinnituse saamiseks õppekirjanduse, võõrkeeleõppekirjanduse või töölehtede komplekti riiklikule õppekavale vastavuse kohta esitavad kirjastused REKK-le järgmised materjalid:

- 1) REKK-i poolt kehtestatud vormis avaldus;
- 2) retsensioonid, retsensendi asendamise puhul ka esialgse retsensendi põhjendatud avaldus retsenseerimisest loobumise kohta;
- 3) kordustrukü puhul kirjastuse kaaskiri retsensentide märkuste ja parandusettepanekute arvestamise kohta maketi ettevalmistamisel;
- 4) mitmevärvitrukü kasutamisel mitmevärvitrukis makett või võõrkeeleõppekirjandus.

(2) REKK hindab 20 tööpäeva jooksul pärast materjalide esitamist maketi/võõrkeeleõppekirjanduse vastavust käesolevas määruses esitatavatele nõuetele, kui esitatud retsensioonid olid nõuetekohased. Kui üks või mitu retsensioon ei vasta nõuetele, teavitatakse sellest kirjastust 5 tööpäeva jooksul ja enne nõuetekohaste retsensioonide esitamist maketti/võõrkeeleõppekirjandust ei menetleta.

(3) REKK võib vajadusel korraldada maketi/võõrkeeleõppekirjanduse retsensentide nõupidamise, tellida lisaretsensiooni või pöörduda hinnangu saamiseks vastava üleriigilise ainenõukogu poole, pikendamata maketi/võõrkeeleõppekirjanduse menetlemise aega enam kui 10 tööpäeva võrra.

(4) REKK edastab kirjastusele kirjaliku teate maketi/võõrkeeleõppekirjanduse käesoleva määruse nõuetele vastavuse või mittevastavuse kohta.

(5) REKK esitab 25. augustiks ning vastavalt vajadusele riiklikule õppekavale ja käesolevas määruses sätestatud nõuetele vastava õppekirjanduse, töölehtede komplektide ja võõrkeeleõppekirjanduse nimetused haridus- ja teadusministrile kinnitamiseks.

(6) Õppekirjanduse ja töölehtede komplekti teine ja järgmised kordustrukid lisatakse riiklikule õppekavale vastava õppekirjanduse loetelusse kirjastuse kirjaliku taotluse alusel, kui riiklik õppekava ei ole muutunud.

§ 12. Kinnitusmärke

(1) Kinnitusmärke tähistab õppekirjanduse või töölehtede komplekti vastavust riiklikule õppekavale ja käesoleva määrusega õppekirjandusele esitatavatele nõuetele.

(2) Kirjastusel on õigus riiklikule õppekavale ja käesoleva määrusega õppekirjandusele esitatavatele nõuetele vastavaks tunnistatud õppekirjanduse tiitellehe pöördele trükkida kinnitusmärke:

- 1) «Haridus- ja Teadusministeerium kinnitab: õpik / töövihik / tööraamat vastab põhikooli ja gümnaasiumi riiklikule õppekavale» või
- 2) «Haridus- ja Teadusministeerium kinnitab: õpik / töövihik / tööraamat / töölehtede komplekt vastab põhikooli lihtsustatud riiklikule (abiõppe) õppekavale» või
- 3) «Haridus- ja Teadusministeerium kinnitab: õpik / töövihik / tööraamat / töölehtede komplekt vastab toimetuleku riiklikule õppekavale».

(3) Kinnitusmärke alla märgitakse retsensentide nimed.

§ 13. Kooliatlasele hinnangu ja soovitusel andmine

(1) Kooliatlasele annab kirjastuse taotlusel hinnangu ja soovitusel REKK.

(2) Kooliatlasele soovitusel saamiseks esitab kirjastus REKK-le järgmised materjalid:

- 1) REKK-i kehtestatud vormis avaldus;
- 2) makett;
- 3) retsensioonid.

(3) REKK hindab 20 tööpäeva jooksul pärast materjalide esitamist maketi vastavust käesolevas määruses esitatavatele nõuetele, kui esitatud retsensioonid olid nõuetekohased. Kui üks või mõlemad retsensioonid ei vasta nõuetele, teavitatakse sellest kirjastust kuni 5 tööpäeva jooksul ja enne nõuetekohaste retsensioonide esitamist maketti ei menetleta.

(4) REKK edastab kirjastusele kirjaliku teate kooliatlasele soovitusel andmise või selle maketi käesoleva määruse nõuetele mittevastavuse kohta.

(5) REKK-i soovitusel saanud kooliatlas kirjastatakse märkega: «Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus soovib kasutada ..... õpetamisel.».

§ 14. Kinnitusmärke vaidlustamine

(1) Kui käesoleva määruse alusel kinnitusmärke saanud õppekirjanduse või töölehtede komplekti suhtes on alust väita, et see ei vasta käesoleva määruse nõuetele, esitab asjast huvitatud isik REKK-le sellekohase avalduse.

(2) Lähtudes avaldusest toodud informatsioonist otsustab REKK:

- 1) teha kirjastusele ettepanek avalduses märgitud puuduste kõrvaldamiseks,
- 2) teha haridus- ja teadusministrile ettepanek, arvata vastav õppekirjandus, töölehtede komplekt või võõrkeeleõppekirjanduse nimetus määrusega kinnitatud õppekirjanduse loetelust välja või
- 3) jätta avaldus rahuldamata.

§ 15. Rakendussäte

Määrus jõustub üldises korras.

§ 16. Määruse kehtetuks tunnistamine

Haridus- ja teadusministri 23. märtsi 2007. a määrus nr 26 «Õpikute, töövihikute ja tööraamatute riiklikule õppekavale vastavuse kinnitamise tingimused ja kord ning nõuded õpikutele, töövihikutele, tööraamatutele ja muule õppekirjandusele» (RTL 2007, 27, 476) tunnistatakse kehtetuks.

Minister Tõnis LUKAS

Kantsler Sirje JÕGISTE

Haridus- ja teadusministri 16. oktoobri 2007. a määruse nr 65
lisa 1

Õpiku hindamiskriteeriumid

Õpiku pealkiri:

Autor(id):

Kirjastus:

1. Vastavus riiklikule õppekavale

1.1. Õpiku koostamisel on arvestatud riiklikus õppekavas sätestatud:

- 1) kooli õppe- ja kasvatusesmäärke;
- 2) mitmekultuurilisuse põhimõtet;
- 3) kooliastmel taotletavaid aineõppega seotud üldpädevusi;
- 4) läbivate teemade õppega taotletavaid õppeainega seotud pädevusi.

1.2. Õpiku koostamisel on arvestatud ainekavas sätestatud:

- 1) õppe-eesmäärke;
- 2) kooliastme õppesisu;
- 3) kooliastme õppetegevusi;
- 4) kooliastme õpitulemusi.

2. Vastavus õppekirjanduse kvalitatiivsetele nõuetele

2.1. Nõuded õpiku ülesehitusele ja õppesisu esitusele:

- 1) õppesisu maht on optimaalne, arvestab kooliastme kohustuslike nädalatundide/ kursuste arvu;
- 2) õpik on eakohane, võimaldab õpilasel ka iseseisvalt õppida;
- 3) õppesisu esitus on süsteemne ja arusaadav, õppetekst on otstarbekalt liigendatud;
- 4) mõisted, seletused ja faktid on õiged;
- 5) illustratsioonid on funktsionaalsed;
- 6) õpik on kirjutatud eakohases, ladusas ja korrektses keeles;
- 7) õpikus on allikmaterjale, sh tabeleid, jooniseid, fotosid, nende allkirjad, tähistused ja selgitused on üheselt mõistetavad ja tekstiga kooskõlas;
- 8) õpikus on õppeotstarbelisi viiteid IKT-vahendite kasutamiseks;
- 9) õppeteema lõpeb kordamisülesannetega õpitu kinnistamiseks;
- 10) tekstide, õppeülesannete ja illustratsioonide kaudu kujundatavad väärtushinnangud on eakohased ning vastavuses riikliku õppekava kasvatusesmärkidega;
- 11) tekstid ja illustratsioonid väldivad stereotüüpe, mis õhutavad soolisi, rahvuslikke, usulisi, kultuurilisi või rassilisi eelarvamusi;
- 12) õpikul on sisukord;
- 13) õpiku lõpus on mõistete seletused või sõnastik.

2.2. Ainedidaktilised nõuded:

- 1) õppeülesanded ja küsimused on ainedidaktiliselt otstarbekad ja eakohased;
- 2) õppeülesannete tööjuhendid on asjakohased ja arusaadavad;
- 3) ülesanded on lahendatavad;
- 4) on ülesandeid, mis suunavad õpitavat mõistma, kinnistama ja kasutama;
- 5) on mõtlemisoskusi (võrdlemine, analüüs, süntees, hinnangu andmine) arendavad ülesandeid;
- 6) on ülesandeid, mis võimaldavad õppesisu ja õppeprotsessi diferentseerida;
- 7) on eritüübilisi ülesandeid (rühmatööülesanded, loovülesanded, uurimuslikud ja projektülesanded).

Haridus- ja teadusministri 16. oktoobri 2007. a määruse nr 65
lisa 2

Töövihiku hindamiskriteeriumid

Töövihiku pealkiri:

Autor(id):

Kirjastus:

1. Vastavus riiklikule õppekavale

Töövihiku koostamisel on arvestatud riiklikus õppekavas sätestatud:

- 1) kooliastmel taotletavaid aineõppega seotud üldpädevusi;
- 2) läbivate teemade õppega taotletavaid õppeainega seotud pädevusi;
- 3) ainekava õppe-eesmärke;
- 4) kooliastme õppesisu;
- 5) kooliastme õppetegevusi;
- 6) kooliastme õpitulemusi.

2. Vastavus õppekirjanduse kvalitatiivsetele nõuetele

2.1. Üldnõuded:

- 1) töövihik on õpikuga kooskõlas;
- 2) õppeülesannete maht on optimaalne, arvestab kooliastme kohustuslike nädalatundide/kursuste arvu;
- 3) ülesanded on eakohased, õpilane suudab üldjuhul neid ka iseseisvalt täita;
- 4) töövihikus on ülesandeid tööks allikmaterjalidega;
- 5) ülesanded on ainedidaktiliselt otstarbekad ja eakohased;
- 6) ülesanded on lahendatavad;
- 7) ülesannete tööjuhendid on asjakohased ja arusaadavad.

2.2. Ülesannete liigid:

- 1) on ülesandeid, mis suunavad õpitavat kinnistama ja kasutama;
- 2) on mõtlemisõskusi (võrdlemine, analüüs, süntees, hinnangu andmine) arendavaid ülesandeid;
- 3) on ülesandeid, mis võimaldavad õppesisu ja õppeprotsessi diferentseerida;
- 4) on eritüübilisi ülesandeid (rühmatööülesanded, loovülesanded, uurimuslikud ja projektülesanded);
- 5) on ülesandeid, mis eeldavad IKT võimaluste kasutamist;
- 6) on kordamisülesandeid;
- 7) ülesannete kaudu kujundatavad väärtushinnangud on eakohased ning vastavuses riikliku õppekava kasvatusesmärkidega.

Haridus- ja teadusministri 16. oktoobri 2007. a määruse nr 65
lisa 3

Välisriigis kirjastatud võõrkeeleõppekirjanduse hindamiskriteeriumid

Pealkiri:

Autor:

Kirjastus:

1. Vastavus riiklikule õppekavale ja EN-i keeleõppe raamdokumendis kirjeldatud keeleoskustasemele

1.1. Õppekomplekti kasutades on võimalik järgida riiklikus õppekavas sätestatud:

- 1) õppe- ja kasvatusesmärke;
- 2) mitmekultuurilisuse põhimõtet;
- 3) kooliastmel taotletavaid võõrkeeleõppega seotud üldpädevusi;
- 4) läbivate teemade õppega taotletavaid võõrkeeleõppega seotud pädevusi;
- 5) ainekava õppesisu, sh temaatikat.

1.2. Õppekomplekti koostamisel on arvestatud EN-i raamdokumendis kirjeldatud:

- 1) keelepädevuse parameetreid;
- 2) keeleoskuse eri aspekte;
- 3) keeleõppe meetodilist raamistikku.

2. Vastavus õppekirjanduse kvalitatiivsetele nõuetele

2.1. Nõuded õppekomplekti ülesehitusele ja õppesisu esitusele:

- 1) õppekomplekt koosneb õpikust ja töövihikust, mis moodustavad terviku;
- 2) õppekomplekti eri osad on loogiliselt seotud ja toetavad üksteist;
- 3) õppesisu maht on vastavuses kooliastme kohustuslike nädalatundide/kursuste arvuga;
- 4) õppesisu, sh grammatika käsitlus on süsteemne ja arusaadav, õppetekst on otstarbekalt liigendatud;
- 5) õppeteemade esitus ja sõnavara on eakohased, mis võimaldab õpilasel ka iseseisvalt õppida;

- 6) õppematerjal sisaldab autentseid tekste ning teavet õpitavat keelt kõnelevate inimeste kultuuritausta ja maa kohta;
- 7) õppematerjali valikul on arvestatud kasutatava sõnavara esinemissagedust keeles, uute sõnade omandamist toetab sobiv kontekst;
- 8) illustratsioonid on funktsionaalsed;
- 9) õppematerjal on hõlpsalt jälgitav, eri laadi ülesanded on selgelt tähistatud;
- 10) õppekomplektis on õppeotstarbelisi viiteid IKT-vahendite kasutamiseks;
- 11) tekstide, õppeülesannete ja illustratsioonide kaudu kujundatavad väärtushinnangud on eakohased ning vastavuses riikliku õppekava kasvatuseesmärkidega;
- 12) tekstid ja illustratsioonid väldivad stereotüüpe, mis õhutavad soolisi, rahvuslikke, usulisi, kultuurilisi või rassilisi eelarvamusi;
- 13) õpikul ja töövihikul on sisukord;
- 14) õppekomplekt sisaldab ükskeelset alfabeetilist sõnastikku nii peatükkide kaupa kui ka koondina.

2.2. Ainedidaktilised nõuded:

- 1) õppeülesanded ja küsimused on mitmekesised, ainedidaktiliselt otstarbekad ja eakohased;
- 2) õppeülesannete tööjuhendid on asjakohased ja üheselt mõistetavad;
- 3) osaoskuste arendamine on tasakaalustatud ja integreeritud;
- 4) õppeülesanded võimaldavad arutleda, otsustusi teha, hinnanguid anda;
- 5) on ülesandeid õpitu harjutamiseks ja kinnistamiseks, sh häälduharjutusi;
- 6) on eritüübilisi ülesandeid (iseseisva töö, paaris-, rühma- ja klassitööülesanded, loovülesanded, uurimuslikud ja projektülesanded);
- 7) on ülesandeid, mis võimaldavad õppesisu ja õppeprotsessi diferentseerida;
- 8) on kordamisülesandeid.

Haridus- ja teadusministri 16. oktoobri 2007. a määruse nr 65
lisa 4

Tööraamatu hindamiskriteeriumid

Tööraamatu pealkiri:

Autor(id):

Kirjastus:

1. Vastavus riiklikule õppekavale

1.1. Tööraamatu koostamisel on arvestatud riiklikus õppekavas sätestatud:

- 1) kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid;
- 2) mitmekultuurilisuse põhimõtet;
- 3) kooliastmel taotletavaid aineõppega seotud üldpädevusi;
- 4) läbivate teemade õppega taotletavaid õppeainega seotud pädevusi.

1.2. Tööraamatu koostamisel on arvestatud ainekava:

- 1) õppe-eesmärgid;
- 2) kooliastme õppesisu;
- 3) kooliastme õppetegevusi;
- 4) kooliastme õpitulemusi.

2. Vastavus õppekirjanduse kvalitatiivsetele nõuetele

2.1. Nõuded tööraamatu ülesehitusele ja õppesisu esitusele:

- 1) õppesisu maht on optimaalne, arvestab I kooliastme kohustuslike nädalatundide arvu;
- 2) tööraamat on eakohane, võimaldab õpilasel ka iseseisvalt õppida;
- 3) õppesisu esitus on süsteemne ja arusaadav, õppetekst on otstarbekalt liigendatud;
- 4) mõisted, seletused ja faktid on õiged;
- 5) illustratsioonid on funktsionaalsed;
- 6) tööraamat on kirjutatud eakohases, ladusas ja korrektses keeles;
- 7) tööraamatus on allikmaterjale, sh tabelleid, jooniseid, fotosid, mille allkirjad, tähistused ja selgitused on üheselt mõistetavad ja tekstiga kooskõlas;
- 8) õppeteema lõpeb kordamisülesannetega õpitu kinnistamiseks;
- 9) tekstide, õppeülesannete ja illustratsioonide kaudu kujundatavad väärtushinnangud on eakohased ning vastavuses riikliku õppekava kasvatuseesmärkidega;
- 10) tekstid ja illustratsioonid väldivad stereotüüpe, mis õhutavad soolisi, rahvuslikke, usulisi, kultuurilisi või rassilisi eelarvamusi;
- 11) tööraamatus on sisukord;

12) tööraamatu lõpus on mõistete seletused või sõnastik.

2.2. Ainedidaktilised nõuded:

- 1) õppeülesanded ja küsimused on ainedidaktiliselt otstarbekad ja eakohased;
- 2) õppeülesannete tööjuhendid on asjakohased ja arusaadavad;
- 3) ülesanded on lahendatavad;
- 4) on ülesandeid, mis suunavad õpitavat mõistma, kinnistama ja kasutama;
- 5) on mõtlemisoskusi (võrdlemine, analüüs, süntees, hinnangu andmine) arendavaid ülesandeid;
- 6) on eritüübilisi ülesandeid (rühmatööülesanded, loovülesanded, uurimuslikud ja projektülesanded);
- 7) on ülesandeid, mis võimaldavad õppesisu ja õppeprotsessi diferentseerida;
- 8) on kordamisülesandeid.

Haridus- ja teadusministri 16. oktoobri 2007. a määruse nr 65
lisa 5

Töölehtede komplekti hindamiskriteeriumid

Töölehtede komplekti pealkiri:

Autor(id):

Kirjastus:

1. Töölehtede komplekti funktsioon õppeprotsessis

Töölehtede komplekt on:

- 1) teema põhiõppematerjal,
- 2) lisamaterjal õpiku juurde või
- 3) lisamaterjal õpiku ja töövihiku juurde.

2. Vastavus riiklikule õppekavale

2.1. Töölehtede komplekti koostamisel on arvestatud riiklikus õppekavas sätestatud:

- 1) õppe- ja kasvatuseesmärgid;
- 2) ainekava eesmärgid, õppesisu, õppetegevusi ja õpitulemusi;
- 3) õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtteid, sh mitmekultuurilisuse põhimõtet;
- 4) kooliastmetel taotletavaid üldpädevusi;
- 5) õppeaine kohustuslike nädalatundide arvu.

2.2. Töölehtede komplekt sisaldab olenevalt selle funktsioonist ja õpilaste arengulistest iseärasustest:

- 1) otstarbekalt liigendatud õppeteksti, milles esitatu on õige ja arusaadav;
- 2) illustreerimisi, mis on funktsionaalsed ja üheselt mõistetavad;
- 3) ainedidaktiliselt otstarbekaid õppeülesandeid;
- 4) õppeülesandeid õppesisu ja õppeprotsessi diferentseerimiseks.

3. Töölehtede komplekti juurde kuulub juhendmaterjal õpetajale.

Haridus- ja teadusministri 16. oktoobri 2007. a määruse nr 65
lisa 6

Kooliatlase hindamiskriteeriumid

Kooliatlase pealkiri:

Autor(id):

Kirjastus:

1. Vastavus riiklikule õppekavale

Kooliatlase koostamisel on arvestatud riiklikus õppekavas sätestatud geograafia või ajaloo ainekava:

- 1) õppe-eesmärgid,
- 2) õppesisu,
- 3) õppetegevusi ja
- 4) õpitulemusi.

2. Vastavus kvaliteetsetele nõuetele

2.1. Nõuded kooliatlase ülesehitusele ja sisule:

- 1) sisaldab teemakaarte;

- 2) sisaldab registrit;
- 3) järgib õppekava kohustuslikke teemasid;
- 4) teemakaardi teabe maht on optimaalne, faktid tõesed;
- 5) teemakaart on eakohane, võimaldab õpilasel iseseisvalt õppida.

2.2. Nõuded materjali esitusele ja vormistusele:

- 1) teemakaartidel esitatud teave on selgelt loetav;
- 2) värvide kasutamisel on eri toonid selgelt eristatavad.